

## KARTA PRZEDMIOTU

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia nr 3/07/2020  
z dnia 13 lipca 2020 r w sprawie wzoru karty  
przedmiotu w Wyższej Szkole Menedżerskiej  
w Warszawie

| I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)                                               |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   |                                    |             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|-----------|---------|------------|-------------------|------------------------------------|-------------|
| Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:                                                 |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              | Instytut Pedagogiki i Psychologii                 |           |         |            |                   |                                    |             |
| Nazwa kierunku studiów, poziom kształcenia:                                                          |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              | Psychologia, jednolite magisterskie               |           |         |            |                   |                                    |             |
| Profil kształcenia:                                                                                  |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              | Praktyczny                                        |           |         |            |                   |                                    |             |
| Nazwa specjalności:                                                                                  |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   |                                    |             |
| Rodzaj modułu uczenia się:                                                                           |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              | Moduł kierunkowy                                  |           |         |            |                   |                                    |             |
| Rok / Semestr:                                                                                       |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              | III/5                                             |           |         |            |                   |                                    |             |
| Osoba koordynująca przedmiot:                                                                        |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              | dr Angelika Kleszczewska-Albińska                 |           |         |            |                   |                                    |             |
| Wymagania wstępne (wynikające z następstwa przedmiotów):                                             |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              | Wiedza z zakresu podstaw psychologii i statystyki |           |         |            |                   |                                    |             |
| II. FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH ORAZ WYMIAR GODZIN                                                     |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   |                                    |             |
|                                                                                                      | Wykład                                                                                                                                                                | Ćwiczenia | Konwersatorium                                                               | Laboratorium                                      | Warsztaty | Projekt | Seminarium | Praktyki zawodowe | Egzamin/zaliczenie                 | Suma godzin |
| Studia stacjonarne                                                                                   | 15                                                                                                                                                                    | 30        |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   | E i Z                              | 45          |
| Studia niestacjonarne                                                                                | 15                                                                                                                                                                    | 30        |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   | E i Z                              | 45          |
| III. METODY REALIZACJI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH                                                           |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   |                                    |             |
| Formy zajęć                                                                                          |                                                                                                                                                                       |           | Metody dydaktyczne                                                           |                                                   |           |         |            |                   |                                    |             |
| Wykład                                                                                               |                                                                                                                                                                       |           | wykład, prezentacja PP, materiał filmowy, dyskusja                           |                                                   |           |         |            |                   |                                    |             |
| Praktyka zawodowa                                                                                    |                                                                                                                                                                       |           | praca z tekstem (artykuły), praca z testami, praca w grupach, prezentacje PP |                                                   |           |         |            |                   |                                    |             |
| IV. PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ<br>Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA KIERUNKU I OBSZARÓW |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   |                                    |             |
| Lp.                                                                                                  | Opis przedmiotowych efektów uczenia się                                                                                                                               |           |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   | Odniesienie do efektu kierunkowego |             |
| Wiedza:                                                                                              |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   |                                    |             |
| 1.                                                                                                   | Zna terminologię używaną w psychologii różnic indywidualnych                                                                                                          |           |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   | KW_02                              |             |
| 2.                                                                                                   | Ma wiedzę na temat biologicznych i psychologicznych podstaw zachowań człowieka i wykorzystuje ją do analizy funkcjonowania człowieka w normie jak i patologii.        |           |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   | KW_03                              |             |
| 3.                                                                                                   | Ma wiedzę w zakresie psychologii różnic indywidualnych i jej zastosowaniach praktycznych w odniesieniu do podstawowych procesów związanych z różnicami indywidualnymi |           |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   | KW_13                              |             |
| Umiejętności:                                                                                        |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   |                                    |             |
| 4.                                                                                                   | Wykorzystuje wiedzę z zakresu przedmiotu do interpretowania zachowań człowieka pod kątem: osobowości, temperamentu, inteligencji, zdolności                           |           |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   | K_U07                              |             |
| W podstawowej diagnozie różnic indywidualnych potrafi skorzystać z wybranych                         |                                                                                                                                                                       |           |                                                                              |                                                   |           |         |            |                   |                                    |             |

## KARTA PRZEDMIOTU

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia nr 3/07/2020  
z dnia 13 lipca 2020 r w sprawie wzoru karty  
przedmiotu w Wyższej Szkole Menedżerskiej  
w Warszawie

| 5.                                                | metod diagnostycznych (metod kwestionariuszowych)                                                                                                                                 | K_U12                                                                 |
|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| <b>Kompetencje społeczne:</b>                     |                                                                                                                                                                                   |                                                                       |
| 6.                                                | Ma świadomość złożoności czynników indywidualnych odnoszących się do procesów wskazywanych w ramach przedmiotu związanych z funkcjonowaniem człowieka                             | K_K11                                                                 |
| 7.                                                | Ma świadomość ograniczeń związanych z diagnozą z wykorzystaniem poznanych kwestionariuszy i rozumie istotę kształcenia psychologów w zakresie ich wykorzystania w pracy zawodowej | K_K15                                                                 |
| <b>V. TREŚCI PROGRAMOWE (UCZENIA SIĘ)</b>         |                                                                                                                                                                                   |                                                                       |
| Lp.                                               | Wykład:                                                                                                                                                                           | Odniesienie do przedmiotowych efektów uczenia się                     |
| 1.                                                | Wprowadzenie w tematykę różnic indywidualnych                                                                                                                                     | 1, 2                                                                  |
| 2.                                                | Temperament i osobowość                                                                                                                                                           | 1, 2, 3, 4, 6                                                         |
| 3.                                                | Temperament z perspektywy historycznej (typologia Kretschmera; typologia Pawłowa)                                                                                                 | 1, 2, 3, 4, 6                                                         |
| 4.                                                | Regulacyjna teoria temperamentu Strelaua                                                                                                                                          | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 5.                                                | Transakcyjny model temperamentu Eliasza                                                                                                                                           | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 6.                                                | Neuropsychologiczny model temperamentu                                                                                                                                            | 1, 2, 3, 4, 6, 7                                                      |
| 7.                                                | Teoria PEN Eysencka                                                                                                                                                               | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 8.                                                | Temperament u dzieci                                                                                                                                                              | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 9.                                                | Temperament a dobrostan                                                                                                                                                           | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 10.                                               | Inteligencja a zdolności                                                                                                                                                          | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 11.                                               | Inteligencja emocjonalna                                                                                                                                                          | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 12.                                               | Style poznawcze                                                                                                                                                                   | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 13.                                               | Twórczość                                                                                                                                                                         | 1, 2, 3                                                               |
| 14.                                               | Teorie twórczości                                                                                                                                                                 | 1, 2, 3                                                               |
| 15.                                               | Etyka badań w psychologii różnic indywidualnych                                                                                                                                   | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| Lp.                                               | Ćwiczenia/warsztaty:                                                                                                                                                              | Odniesienie do przedmiotowych efektów uczenia się                     |
| 1.                                                | Wprowadzenie do tematyki różnic indywidualnych                                                                                                                                    | 1, 2, 3                                                               |
| 2.                                                | Cechy temperamentu i osobowości                                                                                                                                                   | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 3.                                                | Trzy superczynnik wg Eysencka                                                                                                                                                     | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 4.                                                | Teoria poszukiwania doznań wg Zuckermana                                                                                                                                          | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 5.                                                | Style radzenia sobie ze stresem wg Endlera i Parkera                                                                                                                              | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 6.                                                | Inteligencja i zdolności                                                                                                                                                          | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 7.                                                | Inteligencja emocjonalna                                                                                                                                                          | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 8.                                                | Pomiar inteligencji emocjonalnej                                                                                                                                                  | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 9.                                                | Style poznawcze                                                                                                                                                                   | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| 10.                                               | Twórczość                                                                                                                                                                         | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7                                                   |
| <b>VI. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ</b> |                                                                                                                                                                                   |                                                                       |
| Efekty uczenia się                                | Metoda weryfikacji                                                                                                                                                                | Forma zajęć, w ramach której weryfikowany jest EUS(Efekt uczenia się) |

## KARTA PRZEDMIOTU

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia nr 3/07/2020  
z dnia 13 lipca 2020 r w sprawie wzoru karty  
przedmiotu w Wyższej Szkole Menedżerskiej  
w Warszawie

| Wiedza:                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KW_02<br>KW_03<br>KW_13                              | Moodle: quiz; udział w dyskusjach tematycznych; przygotowanie prezentacji; praca pisemna                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Wykład/ Ćwiczenia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Umiejętności:                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| K_U07<br>K_U12                                       | Moodle: quiz; udział w dyskusjach tematycznych; praca pisemna; zaplanowanie i opisanie propozycji diagnostyki oraz jej spodziewanych rezultatów                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Wykład/ Ćwiczenia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Kompetencje społeczne:                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| K_K11<br>K_K15                                       | Moodle: quiz; udział w dyskusjach tematycznych; przygotowanie prezentacji                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Wykład/ Ćwiczenia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| VII. KRYTERIA OCENY OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Efekty uczenia się                                   | Ocena niedostateczna<br>Student nie zna i nie rozumie/nie potrafi/nie jest gotów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Zakres ocen 3,0-3,5<br>Student zna i rozumie /potrafi/jest gotów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Zakres ocen 4,0-4,5<br>Student zna i rozumie /potrafi/jest gotów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Ocena bardzo dobra<br>Student zna i rozumie /potrafi/jest gotów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|                                                      | <p><b>Student uzyskuje poniżej 50% możliwej do uzyskania liczby punktów dla danego efektu</b></p> <p>Nie ma wiedzy w zakresie:<br/>terminologii<br/>- teorii i źródeł powstania<br/>- różnych kontekstów rozważania różnic indywidualnych<br/>- definicji<br/>- podstaw metodologicznych<br/>- zastosowań praktycznych<br/>- słów kluczowych charakterystycznej dla osobowości, temperamentu, inteligencji</p> <p>Student nie potrafi:<br/>- wykorzystać wiedzy do analizy szerokiego spektrum zjawisk społecznych, zachowań człowieka, zjawisk psychologicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu różnic</p> | <p><b>Student uzyskuje od 50 do 59% możliwej do uzyskania liczby punktów dla danego efektu</b></p> <p>Ma dostateczną wiedzę w zakresie:<br/>terminologii<br/>- teorii i źródeł powstania<br/>- różnych kontekstów rozważania różnic indywidualnych<br/>- definicji<br/>- podstaw metodologicznych<br/>- zastosowań praktycznych<br/>- słów kluczowych charakterystycznej dla osobowości, temperamentu, inteligencji</p> <p>Student w sposób dostateczny potrafi:<br/>- wykorzystać wiedzę do analizy szerokiego spektrum zjawisk społecznych, zachowań człowieka, zjawisk</p> | <p><b>Student uzyskuje od 70 do 79% możliwej do uzyskania liczby punktów dla danego efektu</b></p> <p>Ma umiarkowanie dużą wiedzę w zakresie:<br/>terminologii<br/>- teorii i źródeł powstania<br/>- różnych kontekstów rozważania różnic indywidualnych<br/>- definicji<br/>- podstaw metodologicznych<br/>- zastosowań praktycznych<br/>- słów kluczowych charakterystycznej dla osobowości, temperamentu, inteligencji</p> <p>Student w sposób dobry potrafi:<br/>- wykorzystać wiedzę do analizy szerokiego spektrum zjawisk społecznych, zachowań</p> | <p><b>Student uzyskuje powyżej 89% możliwej do uzyskania liczby punktów dla danego efektu</b></p> <p>Ma bardzo dużą wiedzę w zakresie:<br/>terminologii<br/>- teorii i źródeł powstania<br/>- różnych kontekstów rozważania różnic indywidualnych<br/>- definicji<br/>- podstaw metodologicznych<br/>- zastosowań praktycznych<br/>- słów kluczowych charakterystycznej dla osobowości, temperamentu, inteligencji</p> <p>Student w sposób bardzo dobry potrafi:<br/>- wykorzystać wiedzę do analizy szerokiego spektrum zjawisk społecznych, zachowań człowieka, zjawisk</p> |

## KARTA PRZEDMIOTU

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia nr 3/07/2020  
z dnia 13 lipca 2020 r w sprawie wzoru karty  
przedmiotu w Wyższej Szkole Menedżerskiej  
w Warszawie

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| indywidualnych<br>- odnieść się do podstaw metodologicznych związanych z psychologią różnic indywidualnych<br>- stworzyć projektu działań uwzględniającego problematykę różnic indywidualnych<br><br>Nie ma potrzeby korygowania swoich działań i rozwoju umiejętności i nie jest świadomy kontekstu etycznego działań | psychologicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu różnic indywidualnych<br>- odnieść się do podstaw metodologicznych związanych z psychologią różnic indywidualnych<br>- stworzyć projekt działań uwzględniający problematykę różnic indywidualnych<br><br>Dostrzega podstawową wartość psychologii różnic indywidualnych, ma potrzebę korygowania swoich działań i rozwoju umiejętności i jest świadomy kontekstu etycznego działań | człowieka, zjawisk psychologicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu różnic indywidualnych<br>- odnieść się do podstaw metodologicznych związanych z psychologią różnic indywidualnych<br>- stworzyć projekt działań uwzględniający problematykę różnic indywidualnych<br><br>Dostrzega wartość psychologii różnic indywidualnych, po wskazaniu właściwego sposobu postępowania koryguje swoje działania, rozwija umiejętności i jest świadomy kontekstu etycznego działań | psychologicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu różnic indywidualnych<br>- odnieść się do podstaw metodologicznych związanych z psychologią różnic indywidualnych<br>- stworzyć projekt działań uwzględniający problematykę różnic indywidualnych<br><br>Dostrzega wartość psychologii różnic indywidualnych, samodzielnie koryguje swoje działania, rozwija umiejętności i jest świadomy kontekstu etycznego działań |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### VIII. NAKŁAD PRACY STUDENTA – WYMIAR GODZIN I BILANS PUNKTÓW ECTS

| Rodzaj aktywności<br>ECTS                                                                                                                    | Obciążenie studenta |                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------------------|
|                                                                                                                                              | Studia stacjonarne  | Studia niestacjonarne |
| Udział w zajęciach dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, projekt, laboratoria, warsztaty, seminaria) – SUMA godzin – z punktu II | 45                  | 45                    |
| Egzamin/zaliczenie                                                                                                                           | 3                   | 3                     |
| Udział w konsultacjach                                                                                                                       | 2                   | 2                     |
| Projekt / esej                                                                                                                               | 15                  | 15                    |
| Samodzielne przygotowanie się do zajęć dydaktycznych                                                                                         | 55                  | 55                    |
| Przygotowanie się do zaliczenia zajęć dydaktycznych                                                                                          | 30                  | 30                    |
| <b>Sumaryczne obciążenie pracą studenta (25h = 1 ECTS) SUMA godzin/ECTS</b>                                                                  | <b>150/6</b>        | <b>150/6</b>          |
| Obciążenie studenta w ramach zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem                                                                   | 45                  | 45                    |
| Obciążenie studenta w ramach zajęć o charakterze praktycznym                                                                                 | 30                  | 30                    |
| Obciążenie studenta w ramach zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym                                                         | 50                  | 50                    |
| Obciążenie studenta w ramach zajęć związanych z przygotowaniem do prowadzenia badań                                                          | 25                  | 25                    |

### IX. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

**Literatura podstawowa przedmiotu:**

## KARTA PRZEDMIOTU

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia nr 3/07/2020  
z dnia 13 lipca 2020 r w sprawie wzoru karty  
przedmiotu w Wyższej Szkole Menedżerskiej  
w Warszawie

Strelau J. (2006). *Różnice indywidualne*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.  
Strelau J. (1998). *Psychologia temperamentu*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

### Literatura uzupełniająca przedmiotu:

Zawadzki B. (2000). Kwestionariusze osobowości. W: J. Strelau (red.), *Psychologia: Podręcznik akademicki. Podstawy psychologii* (t. 1, s. 469 - 490). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Zawadzki B. (1995). Uniwersalność PEN-trzech superczynników osobowości: charakterystyka psychometryczna polskiej adaptacji „zrewidowanego inwentarza osobowości H. J. Eysencka (EPQ-R)”. *Studia Psychologiczne*, 33, 147-187.

Zawadzki B., Strelau J., (1995). Podstawy teoretyczne, konstrukcja i własności psychometryczne inwentarza: „Formalna Charakterystyka Zachowania – Kwestionariusz Temperamentu”. *Studia Psychologiczne*, 33, 49-95.

Zawadzki B., Strelau J., (1997). *Formalna Charakterystyka Zachowania – Kwestionariusz Temperamentu (FCZ-KT)*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.

Brzozowski P., Drwal R. (1995). Kwestionariusz Osobowości Eysencka. Polska Adaptacja EPQ-R. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP,

Jaworowska A., Szustrowa T. (1991). Podręcznik do Testu Matrycy Ravena Wersja Standard (1956). Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.

Marszał – Wiśniewska M., Klonowicz T., Fajkowska – Stanik M. (2003), *Psychologia różnic indywidualnych*. Wybrane zagadnienia. Gdańsk: GW

Oniszczenko W., (1995). Diagnoza temperamentu w ujęciu genetycznej teorii Bussa i Plomina: Kwestionariusz temperamentu EAS-TS. *Studia Psychologiczne*, 33, 97-111.

Piotrowska A. (1988). Dwa rodzaje inteligencji ogólnej i sposoby ich pomiaru. *Psychologia Wychowawcza*, 5, 497-510.

Goleman D. (1997). *Inteligencja emocjonalna*. Poznań: Media Rodzina of Poznań.

Marszał – Wiśniewska M., Klonowicz T., Fajkowska – Stanik M., (2003), *Psychologia różnic indywidualnych*. Wybrane zagadnienia. Gdańsk, GWP.

Matczak A. (2000). Style poznawcze. W: J. Strelau (red.), *Psychologia: Podręcznik akademicki. Psychologia ogólna* (t. 2, s.761 - 782). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Matczak A. (2000). Testy inteligencji i zdolności. W: J. Strelau (red.), *Psychologia: Podręcznik akademicki. Podstawy psychologii* (t. 1, s. 448-469). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Nęcka E. (2000). Inteligencja. W: J. Strelau (red.), *Psychologia: Podręcznik akademicki. Psychologia ogólna* (t. 2, s. 721 - 760). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Nęcka E. (2000). Twórczość. W: J. Strelau (red.), *Psychologia: Podręcznik akademicki. Psychologia ogólna* (t. 2, s. 783-807). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Oniszczenko W. (2000). Elementy genetyki zachowania. W: J. Strelau (red.), *Psychologia: Podręcznik akademicki. Podstawy psychologii* (t. 1, s. 205 - 226). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Elias A. (2004). Transakcyjny model temperamentu: analiza właściwości temperamentu z perspektywy nomotetycznego oraz idiograficznego badania osobowości. W: Z. Chlewiński i A. E. Sękowski (red.), *Psychologia w perspektywie XXI wieku* (s.49-95). Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL.

Ledzińska M., Stolarski M., Zajenkowski M. (2013). *Temperament i poznanie: energetyczne i czasowe zaplecze umysłu*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.

### Inne materiały dydaktyczne: